

PAPER DETAILS

TITLE: S.G. KLYASTORNIY'IN HAYATI VE İLMÎ ÇALIŞMALARINA DAİR 1951-2003

AUTHORS: M S B?SH?NOVIM

PAGES: 175-189

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/844194>

S.G. KLYAŞTORNIY'İN HAYATI VE İLMÎ ÇALIŞMALARINA DAİR (1951-2003)

Klyaştorniy Sergey Gregoryeviç 04. 02. 1928 Gomel'de memur bir ailenin ferdi olarak dünyaya geldi. 1950 yılında Leningrad Devlet Üniversitesi Şarkiyat Fakültesini bitirdi. 24. 05. 1963 tarihinde Tarih ilimleri doktoru unvanını aldı. 06. 09. 1968 tarihinde ileri derecede ilim adamlığı unvanı aldı ve SSCB İlimler Akademisi Şarkiyat Enstitüsü Leningrad Şubesi ilim görevlisi oldu. 150'ye yakın ilmî çalışması yayınlandı. 1987 yılında Türk Dili Cemiyeti'nin şeref üyesi oldu. Moskova'da 1960 yılında yapılan XV. Uluslararası Şarkiyatçılar Kongresi'ne, 1964 yılında Moskova'da yapılan VII. Uluslararası Etnografya ve Antropoloji İlimleri Kongresi'ne, 1964'te Ulan-Batur'da yapılan IV. Uluslararası Moğol Tetkikleri Kongresi'ne katıldı. 1969'dan başlayarak her yıl devamlı olarak yapılan Çağdaş Moğol Tarihî-Kültürel Tetkikleri Heyeti başkanıdır¹.

4 Şubat 1988 tarihinde Leningrad Şarkiyat Cemiyeti'nin büyük oturumunda, SSCB İlimler Akademisi Şarkiyat Bölümü Leningrad Şubesi Türkoloji ve Moğol Bilimi Kürsüsü başkanı olan Klyaştorniy'in, doğumunun 60. yıl dönümünü ve ilmî-pedagojik faaliyetlerinin 30. yıl dönümünü kutlandı. Oturumun içinde bir toplantı düzenlenerek meslektaşları ve talebeleri ilmî bildiriler sundular. Yu. A. Petrosyan, T.İ. Sultanov, M.S. Fomkin'in sundukları bildiriler Türk halklarının etnik ve millî bilinç meseleleri ile alakalı idi. Bu meseleler için Türkoloji araştırmalarındaki güncel konular diyebiliriz.

Leningrad ve diğer birlik ülkelerini temsil eden ilmî heyetler kutlamalarında Sergey Grigoryeviç'in uzun süreli ve verimli araştırmaları ile şarkiyatçılığın gelişmesine mühim bir katkısı olan ünlü bir Sovyet Türkoloğu olduğunu belirttiler. S.G. Klyaştorniy geniş bir ilmî bakış açısına sahip, kabiliyetli bir tarihçi ve kaynak bilimcisi, kusursuz tarih yazıcısı ve tarih metinlerinin müfessiri olma hususiyetlerini kendinde toplamıştır. O, eski Türk devrinin bir çok kitâbelerini çözen, âsar-ı atıkların araştırmacıları olarak da bilinir.

S.G. Klyaştorniy sadece yayınlanmış 170 çalışması olan ilmin yorulmayan hizmetçisi değil, aynı zamanda becerikli bir organizatördür de, öyle ki bilhassa bütün Türkologlar tarafından bilinen Leningrad'daki Sovyetler Birliği Türkoloji konferanslarını organize eden komitede S.G. Klyaştorniy de yer almaktadır.

Konuşmacılar bilhassa Sergey Grigoryeviç'in Sovyet ülkeleri için ilim kadrolarını hazırlamada büyük bir gayretler sarf ettiğini belirtmişlerdir. O, genç nesil Türkologların hocası ve danışmanı olarak hizmet vermiştir. Öğrencilerinin çoğu şu an ünlü tarih uzmanları oldular ve ülkelerinde Leningrad Sovyet Şarkiyat okulunu hakkıyla temsil etmekte.

Sergey Grigoryeviç'in ilme karşı sevgisi, kendine ve diğerlerine karşı yüksek talepleri olması, organize meselelerini üst düzeyde çözme kabiliyetine sahip olması, cesur ilmî inisiyatifleri ile gerçek ilim adamında olması gereken kendine has bütün hususiyetlere sahip olduğu belirtiliyordu².

¹ S.D. Miliband, *Biobibliografiçeskiy Slovar Oteçestvennih Vostokovedov*, c. II, Moskova, 1995, s. 560.

² M.S. Fomkin, "O 60-Letii S.G. Klyaştornogo", *Sovetskaya Turkologiya*, Nu.: 3, Bakü, 1988, s. 132-133. Bu bibliyografya bizzat Klyaştorniy tarafından lütfedilmiştir. Kendisine müteşekkirimiz.

**S.G. KLYAŞTORNIY'İN İLMÎ
ÇALIŞMALARININ LİSTESİ
(1951-2003)***

I. Monografiler:

A. Şahsî ve Ortak Monografiler:

1. "İstoriya Tsentralnoy Azii i Pamyatniki Runičeskogo Pisma." *SPb.*, 2003, 559 s. (32 p. l.). (Sankt-Peterburgskiy Gos. Universitet. Filologičeskiy fakultet, *Seriya Aziatika*. Pri podderjke federalnoy programmi Kultura Rossii).
2. "Gosudarstvo i Narodi Yevraziyskih Stepey. Drevnost i Srednevekovye." *SPb.*, 2000, 320 s. (20 p. l.) V soavtorstve s T. İ. Sultanovim. (Sankt-Peterburgskiy filial İnstituta Vostokovedeniya RAN - *Peterburgskoye Vostokovedeniye*. Pri podderjke federalnoy tselevoy programmi "Gosudarstvennaya Podderjka İntegratsii Visşego Obrazovaniya i Fundamentalnoy Nauki na 1997-2000 gg."). Monografiya udostoena premii Sankt-Peterburgskogo Gos. Universiteta, Za Nauçniye Trudi (2002). Razdel S. G. Klyaştornoĝo - ss. 5-164. (10 p. l.).
3. "Stepniye İmperii Evrazii." *SPb.* 1994, 165 s. (10,5 p. l.). V soavtorstve s D.G. Savinovim (Programma "Narodi Rossii. Vozrojdeniye i Razvitiye". Seriya "Tyurkskiye Narodi Rossii". Sankt-Peterburgskiy Gos. Universitet - "Farn"). Razdel S.G. Klyaştornoĝo "Drevnetyurkskiye Plemennie Soyuzi i Gosudarstva Velikoy Stepı" - s. 8-91 (5 p. l.).
4. *Kazakhstan. Letopis Tryoh Tısaçeletiy*. Alma-Ata. İzdatelstvo "Prosveşçeniye", 1992, 375 s. (22 p. l.). V soavtorstve s T. İ. Sultanovim. Razdelı S.G. Klyaştornoĝo - ss. 11-166 (10 p. l.).
5. *Vostoçnyy Turkestan Glazami Yevropeyskih Puteşestvennikov*. Alma-Ata, Akademiya Nauk Kazahskoy SSR, İzd-vo "Nauka", 1991, 183 s. (10 p. l.). V soavtorstve s A.A. Kolesnikovim, M. S. Bashanovim.
6. *Vostoçnyy Turkestan Glazami Russkih Puteşestvennikov* (vtoraya polovina XIX v.), Alma-Ata, Akademiya Nauk Kazahskoy SSR. İzd-vo "Nauka", 1988, 223 s. (14 p. l.). V soavtorstve s A. A. Kolesnikovim.
7. *Drevnetyurkskiye Runičeskiye Pamyatniki, Kak İstoçnik po İstorii Sredney Azii*. M., İzd-vo "Nauka", 1964, 215 s. (16 p. l.).
 - a) Pereizdaniye na kitayskom yazıke: Harbin, *Akademiya Obşçestvennih Nauk* - izd-vo "Prosveşçeniye", 1991 g., 316 s.
 - b) Pereizdaniye na uygurskom yazıke: Urumçi, *Narodnoe İzd-vo Sintszyana*, 2000, 381 s.

B. Ortak Monografilerdeki Bölümler:

8. *İstoriya Tatar s Drevneyşih Vremen*, t. I: *Narodi Stepnoy Evrazii v Drevnosti*. Kazan, Akademiya Nauk Tatarstana, İnstitut İstorii - izd-vo "Ruhıyat", 2002, 551 s. (34,5 p. l.). Nauçniy redaktor I toma S. G. Klyaştornoıy. Avtorskie razdelı S.G. Klyaştornoĝo: ss. 12-16, 69-76, 93-105, 122-140, 181-184, 210-218, 218-267, 328-346, 347-353. Vseĝo - 10 p. l.).

* Bu yayın listesi bizzat Profesör. Dr. Klyaştornoıy tarafından dergimiz için hazırlanmıştır. Bunun için kendisine müteşekkirimiz. (Yayın Komisyonu).

9. *İstoriya Kazahstana i Tsentralnoy Azii*. Almatı, izd-vo "Znaniye", 200, 612 s. (38 p. l.). Avtorskie razdeli S. G. Klyastornogo: ss. 7-45, 46-73, 74-158. Vsego - 3 p. l.
10. *History of the Turkic Peoples*. Ed. by H. R. Roemer. Berlin, 2000, 455 c. (Philologie et Historiae Turcicae Fundamenta, t. I). Avtorskiy razdel S.G. Klyastornogo: *Les points litigieux dans l'histoire des Turcs anciens (Diskussionne problemi istorii drevnih tyurkov)*, s. 146-176. Vsego - 3 p. l.
11. *History of Civilization of Central Asia*, vol. III, UNESCO Publishing, 1996. 570 c. Avtorskiy razdel S. G. Klyastornogo: ch. 14, pt. 2, *The Second Türk Empire* s. 335-347. Vsego - 1 p. l.
12. *Istochnikovedeniye Kirgizstana* (s drevnosti do XIX v.). Bişkek, Natsionalnaya Akademiya Nauk Kirgizskoy Respubliki - izd-vo "Nauka", 1996, 507 s. (27 p. l.). Avtorskiy razdel S.G. Klyastornogo: razd. II, gl. 1 (*Pamyatniki Drevnetyurkskoy Pismennosti*) ss. 64-112. Vsego - 3 p. l.
13. *İstoriya Vostoka*. T. II. *Vostok v Sredniye Veka*. M. İnstitut Vostokovedeniya RAN - izd-vo "Vostochnaya literatura", 1995, 716 s. Avtorskie razdeli S. G. Klyastornogo: ss. 60-67 (*Perviy Tyurkskiy Kaganat*), ss. 151-155 (*Vtoroy Tyurkskiy Kaganat*), ss. 155-157 (*Uygurskiy Kaganat*). Vsego - 1,5 p. l.
14. *Vostochny Turkestan v Drevnosti i Rannem Srednevekovye. Etnos, Yazıki, Religiya*. M., Glavnaya redaktsiya vostochnoy literaturı izd-va "Nauka", 1992, 687 s. Avtorskie razdeli S.G. Klyastornogo: gl. 4; 10, ss. 326-369. Vsego - 4 p. l.
15. *Kratkaya İstoriya Uygurov*. Alma-Ata, Akademiya Nauk Kazahskoy SSR. - izd-vo "Nauka", 1991, 255 s. Avtorskiy razdel S. G. Klyastornogo: gl. 3, §§ 2, 3, ss. 85-129. Vsego - 2 p. l.
16. *İstoriya Drevnego Mira*. T. III. *Upadok Drevnih Obşçestv*. İzdaniye 3-e, ispravlennoye i dopolnennoye. Pod red. İ. M. Dyakonova, V.D. Neronovoy, İ. S. Svetsitskoy, M., Glavnaya redaktsiya vostochnoy literaturı izd-va "Nauka", 1989, 407 s. Avtorskiy razdel S. G. Klyastornogo: gl. 14 (*Gunnskaya Derjava na Vostoke*), ss. 243-252. Vsego - 1 p. l.
17. *İstoriya Kazahskoy SSR*. T. II. Alma-Ata, Akademiya Nauk Kazahskoy SSR, 1979, 425 s. Avtorskiye razdeli S. G. Klyastornogo: razd. 1, gl. 4 (ss. 101-108), razd. 2, gl. 2 (ss. 230-238). Vsego - 1 p. l.

II. Makaleler:

18. "Rossiya i Tyurkskiye Narodi: Yevraziyskiy Aspekt", *Tyurkologicheskiy Sbornik* 2002. *Rossiya i Tyurkskiy Mir*. M., Sankt-Peterburgskiy filial İnstituta Vostokovedeniya RAN - izd. firma Vostochnaya Literatura. RAN, 2003. S. 5-26.
19. "Aziatskiy Aspekt Ranney İstorii Hazar", Sb. *Velikiy Voljskiy Put*. Materialı Mejdunarodnoy Nauçno-Praktičeskoy Konferentsii, Ç. II, Kazan, 2003. S. 85-95.
20. "Kipçaki, Komani, Polovtsı", Sb. *Deşt-i Kipçak i Zolotaya Orda v Stanovlenii Kulturi Yevraziyskih Narodov*. Materialı Mejdunarodnoy Nauçno-Praktičeskoy Konferentsii 10-11 aprelya 2003", M., Moskovskiy Gos. Universitet, İnstitut stran Azii i Afriki, 2003, s. 9-15.
21. "Drevnekirgizskaya Pismennost i Epos "Manas", Sb. *Sankt-Peterburg - Kirgizstan: Orbitu Vzaimodeystviya*. Materialı Mejdunarodnoy Nauçno-Praktičeskoy Konferentsii 27-27 maya 2003 g. Bişkek, izd-vo "Nauka", 2003. S. 84-87.

22. "Osmisleniye Oteçestvennoy İstorii", *Dialog Tsivilizatsiy*, vip. II, Bışkek, izd-vo "Nauka", 2003, s. 20-22.
23. *Osnovniye Etapı Politogeneza u Drevnih Koçevnikov Tsentralnoy Azii, Problemi Politogeneza Kirgizskoy Gosudarstvennosti. Dokumentı, İssledovaniya, Materialı*, Bışkek, Natsionalnaya Akademiya Nauk Respubliki Kirgistan. İzd-vo "Nauka", 2003. s. 115-125.
24. "K Datirovke Yeniseyskih Runičeskih Pamyatnikov", Sb. *Problemi Politogeneza Kirgizskoy Gosudarstvennosti. Dokumentı, İssledovaniya, Materialı*, Bışkek, NAN RK, İzd-vo "Nauka", 2003. s. 126-133.
25. "D. A. Klements i Otkritiye Pamyatnikov Drevnetyurkskoy Pismennosti", *Remota Relata. Essays on the History of Oriental Studies*, Helsinki, 2003. C. 117-125.
26. "Tyurkskiye Runičeskiye Epitafii iz Çuyskoy Stepi (Yugo-vostočnyy Altay)", Sb. *İstoriya i Kultura Vostoka Azii*, t. II. Novosibirsk, SO RAN, İzd-vo "Nauka", 2002. S. 78-82 (v soavtorstve s G. V. Kubarevim).
27. "The Notion of Time And Space in Ancient Turkish İnscriptions", Sb. *Splitter aus Gegend von Turfan*, Berlin, 2002. s. 103-109.
28. "Ancient Turk inscriptions of Tien-Shan", *Silk Road Art & Archaeology*, vol. 8, Kamakura, Japan, 2002. s. 197-206.
29. "Manichaean text T II D and İRQ Bitig XIX", *Manuscripta Orientalia. International Journal for Oriental Manuscript Research*, St.Peterburg, vol. 8, 2002, № 3. s. 64-66.
30. "Les Étapes Initiales Dans L'histoire Des Turcs", *Silk Road Studies*, t. Brepolis, Belgium, 2002. s. 121-126.
31. "New Discoveries of Old Turkic Runic İnscriptions", *Journal of Silk Road Studies*, Tokyo, 2002, № 3. C. 51-56 (Na Yaponskom Yazıke S Angliyskim Rezyume).
32. "Drevnetyurkskiye Runičeskie Nadpisi na Tsentralnom Tyan - Şane", Sb. *Ak-Beşim*, SPb., Gos. Ermitaj, 2002. s. 134-141.
33. "Rossiya i Tsentralnoaziatskiy Mir", *Byulleten Obşçestva Vostokovedov*, RAN, M., vip. 6, 2002. s. 64-66.
34. "Les Samanides Et Les Karakhanides: Une Étape Initiale De La Géopolitique Imperiale," *Cahiers d'Asie Centrale*, № 9, Aix-en-Pravence, 2001. s. 35-40.
35. "Genealogy of Turanians and Primary Relations Between Turks and Iranians", *The Iranian World and Turan - International Seminar, 13-14. 02. 2001*, Tehran, 2001. s. 6-8.
36. "Vsadniki Koçkorskoy Dolini", Sb. *Evraziya Skvoz Veka*, SPb, Sankt-Peterburgskiy Gos. Universitet - İİMK RAN, 2001. s. 213-215.
37. "Noviye Otkritiya Drevnetyurkskih Runičeskih Nadpisey na Tsentralnom Tyan-Şane", *Arheologičeskiy Vestnik*, SPb., İİMK RAN, "Nauka", 2001. s. 203-206.
38. "Mejkulturnıy Dialog na Velikom Voljskom Puti: İstoričeskiy Aspekt", Sb. *Velikiy Voljskiy Put. Materialı Kruglogo Stola i Mejdunarodnogo Nauçnogo Seminara, 28-29.08.2000*, Kazan, 2001. s. 56-60.
39. "Predstavleniye o Vremeni i Prostranstve v Drevnetyurkskih Pamyatnikah", Sb. *Drevnetyurkskaya Tsivilizatsiya: Pamyatniki Pismennosti*, Almatı, İzd-vo "Nauka", Evraziyskiy Gos. Universitet, 2001. s. 27-34.

40. "Drevnetyurkskaya Pismennost i Epos", Sb. *Aktualnye Problemy İstorii Drevnih Kirgizov*. Bişkek, izd-vo "Nauka", 2001. s. 18-23.
41. "Narod Asparuha, Gunni Kavkaza i Drevnetyurkskiy Olimp", *Drevneyşkiye Gosudarstva Vostochnoy Yevropy*, 1998. Pamyati Çlena-Korrespondenta RAN A. A. Novoseltseva., M. "Nauka", 2000. s. 120-125.
42. "Bronzoviye Statuetki iz Bayan Hongora (Mongoliya)", *Vestnik Sibirskoy Assotsiatsii İssledovateley Pervobitnogo İskusstva*, vip. 2, Kemerovo, Kemerovskiy Gos. Universitet, 2000. s. 8-11. V soavtorstve s D. G. Savinovim.
43. "O Vremeni Osnovaniya Kazani", Sb. *Srednevekovaya Kazan: Vozniknovenie i Razvitie. Materialı Mejdunarodnoy Nauçnoy Konferentsii 1-3.07. 1999*, Kazan, 2000. s. 68-71.
44. "Rodoslovnaya Seldjukov", Sb. *Vostok. İstoriya i Kultura*, SPb., "Nauka", 2000. s. 80-82.
45. "Formirovaniye Fonda Pamyatnikov Drevnetyurkskoy Pismennosti v Sankt-Peterburgskom Filiale İstituta Vostokovedeniya RAN", Sb. *Arhivnye Materialı o Mongolskih i Tyurkskih Narodah v Akademicheskikh Sobraniyah Rossii*, SPb., *Peterburgskoye Vostokovedeniye*, 2000. s. 46-52.
46. "Tsentralnoaziatskiy Komponent v Etnogeneze Turkmenskogo Naroda", Sb. *Kulturnoye Naslediye Turkmenistana: Glubinniye İstoki i Sovremenniye Perspektivi*, Aşhabad-Sankt-Peterburg, 2000. S. 40-42.
47. "Obraz Kagana v Orhonskih Pamyatnikah", *Studia in Honorem S. Stachowski Dicata Folia Orientalia*, vol. 36, Krakow, 2000. s. 171-174.
48. "Manichaeen Monasteries in the Land of Arghu", *Studia Manichaica. IV. Internationaler Kongress zum Manichäismus, Berlin, 14-18. Juli 1997*, Berlin, Akademie Verlag, 2000. s. 374-379.
49. "Al-Birüni's Version of an Old Turkic Geneological Legend", *Turkic Languages*, vol. 2, pt. 2. Wiesbaden, 1999. s. 247-252.
50. "The Royal Clan of The Turks And The Problem of its Designation", Sb. *Post-Soviet Central Asia*, Tauris. Academic Studies, London-New York-Leiden, 1999. s. 366-369.
51. "Runičeskie Pamyatniki Talasa: Problemy Topografii i Datirovki", SPb., *İİMK RAN*, 1999. s. 30-34.
52. "Drevnetyurkskiy Panteon v Kontinuume Tsivilizatsiy Voljskoy Stepi", *Materialı Nauçnoy Konferentsii Vostochnogo Fakulteta, Posvyaşçenniye 275-letiyu Sankt-Peterburgskogo Universiteta, 8-9.04. 1999*, SPb, SPb Gos. Universitet, 1999. s. 154-156.
53. "İsmail Samani i Koçevniki", Sb. *1100-letie Obrazovaniya Gosudarstva Samanidov. Materialı Mejdunarodnoy Nauçnoy Konferentsii 28-29.04. 1999*, SPb, Mejparksmentskaya Assambleya SNG, 1999. s. 82-88.
54. "Pazarakskaya Uzda: K Predistorii Hunno-Yueçjiyskih Voyn", Sb. *"Drevniye Kulturnı Tsentralnoy Azii"*, SPb, "Nauka", 1998. S. 169-177. V soavtorstve s D.G. Savinovim.
55. "Kto Bili Polovtsı", *Altaica*, vip. II, M., İstitut Vostokovedeniya RAN, 1998. s. 88-91.
56. "İmperskiy Fon Drevnetyurkskoy Tsivilizatsii", *Oteçestvennaya İstoriya*, Almatı, vip.1, 1998. s. 40-53.

57. "The Oguz's of the Central Asia and Guz's of the Aral region", *International Journal of Central Asian Studies*, Seoul, vol. 2; 1999. 1-4.
58. "Aus der Alttürkischen Onomastic", Sb. *Turkologie Heute: Tradition und Perspektive*, Wiesbaden, 1998. s. 171-174.
59. "About one Khazar Title in İbn Fadlan", *Manuscripta Orientalia*, SPb., vol. 3, 1997, № 3. s. 22-23.
60. "The Polovcian Problem (I): The Central Asian Aspect", *Historical and Linguistic Interaction between Inner Asia and Europe. Proceedings of the 39-th Permanent International Conference*, Szeged, 1977. s. 151-153.
61. "Gosudar Kitaya" v Bugutskoy Nadpisi", *Altaica*, vol. 1, M., Institut Vostokovedeniya RAN, 1997. s. 64-67.
62. "İz Drevnetyurkskoy Onomastiki", *Uçentye Zapiski SPb GU*, t. 430, *Seriya Vostokovedeniye*, vip. 35, SPb., 1997. S. 160-163.
63. "Rossiya i Kazahstan: Geopolitiçeskiye Perspektivi i Tsivilizatsionniy Vibor", *Evolutsiya Gosudarstvennosti Kazahstana. Materialı Mejdunarodnoy Nauçnoy Konferentsii. 3-5 aprelya 1996 g.* Almatı, 1996. s. 315-318.
64. "Formirovaniye Drevnetyurkskoy Gosudarstvennosti: ot Plemennogo Soyuzı do Pervogo Tyurkskogo Kaganata", *Evolutsiya Gosudarstvennosti Kazahstana. Materialı Mejdunarodnoy Nauçnoy Konferentsii 3-5 aprelya 1996 g.* Almatı, 1996. s. 12-15.
65. "The Problem of Early Turkic-Iranian Contacts", *Acta Orientalia Hungarica*, t. 47, 1995, pt. 3. s. 445-447.
66. "Drevneyşıye Etapı Tyurkskogo Etnogeneza", Sb. *Kırgızı: Etnogenetiçeskiye i Etnokulturnıye Protsessi v Drevney Tsentralnoy Azii*, Bıшкеk, 1995. s. 46-48.
67. "Runiçeskiye Pamyatniki Talasskoy Dolini", Sb. *İz istorii i Arheologii Drevnego Tyan -Şanya*, Bıшкеk, "Nauka", 1995. s. 154-160.
68. "Rossiya i Tyurkskie Narodı Evrazii", Sb. *Tsivilizatsiya i Kultura*, vip. 2, M.B "Nauka", 1995. s. 184-202.
69. "The Turkic Runic Script: Is The Hypothesis of its İndigenous Origin no More Viable?", *Rocznik Orientalistyczny*, t. XLIX, pt. 2, Warszawa, 1992. s. 81-90. (v soavtorstve s V. G. Guzevim).
70. "Runik Abidelerde Kıpçaklar", *Türk Dünyası Araştırmaları*, t. 39, № 3, Ankara, 1994. s. 31-41.
71. "Mongolie", *Le Dossiers d'Archeologie*, t. 194, Paris, 1994. s. 51-53.
72. "Paläographische Prototypen der Alttürkischen Runenschrift", *Dritte Deutsche Turkologenkonferenz. Turkologische Forschung-Tradition und Perspektive*, 4-7. Ortober 1994, Leipzig. s. 11-12.
73. "Orhon Anıtlarında Türklerin Krallık Soyunun Adı", *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten*, Ankara, 1994. s. 137-139.
74. "Oguzı Tsentralnoy Azii ta Guzi. Priarallya", *Shidnii Svit*, Kiiv, 1994, № 2. s. 66-67.
75. "Pamyatniki Pismennosti iz Teke-Turu", *Gumanitarnıe Nauki v Sibiri*, Novosibirsk, 1994, № 1. s. 74-75.
76. "Etnonim Bukarak v Drevnetyurkskom Pamyatnike i Problema Sogdiyskoy Diasporı v Tsentralnoy Azii", *Materialı Mejdunarodnogo Simpoziuma Buhara i Mirovaya Kultura*, Buhara, 1994. s. 56-59.

77. "Gosudarstva Tatar v Tsentralnoy Azii", *Mongolica. K 750-letiyu "Sokrovennogo Skazaniya"*, M., "Nauka", 1993. s. 139-147.
78. "Problema Proishojdeniya Drevnetyurkskoy Runiki v Svete Obşçey Teorii Pisma", *Vestnik Sankt-Peterburgskogo Gos. Universiteta*, seriya 2, vip. 4, SPb., 1993. s. 57-62. V soavtorstve s V.G. Guzevim.
79. "Tyurkoyazıçnıye Narodı Rossii: Etničeskie Traditsii i Sovremennost", Sb. *Rossiya i Vostok - Problemy Vzaimodeystviya*, vip. 1, M., 1993. s. 124-124.
80. "Runičeskiye Graffiti iz Rannesrednevekovogo Koçevniçeskogo Pogrebeniya v Doline r. Sal", Sb. *Onomastika i Epigrafika Srednevekovoy Vostoçnoy Evropı i Vizantii*, M., Institut vseobşçey istorii RAN. 1993. s. 151-163. V soavtorstve s L. S. Ilyukovim.
81. "Novaya İnterpretatsiya Sujinskoy Nadpisi", *Bartoldovskie Çteniya. 1993*, vıt. H, M., "Nauka", 1993. s. 55-56.
82. "Novıye Otkrıtiya Runičeskih Pamyatnikov i ih Znaçenie Dlya Ranney İstorii Priaralskih Oguzov", Sb. *Merv v Drevney i Srednevekovoy İstorii Vostoka*, vip. 4, Mari, 1993. s. 22-25.
83. "Formirovaniye İmperskih Kultur v Gosudarstvah, Sozdannıh Koçevnikami Evrazii", Sb. *İz istorii Zolotoy Ordı*, Kazan, 1993. s. 33-44. V soavtorstve s D. D. Vasil'evim, M. V. Gorelikom.
84. "Runičeskaya Nadpis s Pravoberejnogo Tsimlyanskogo Gorodişça", *Kratkiye Soobşçeniya Instituta Arheologii*, vip. 210, M., 1993. s. 91-93. V soavtorstve s V. S. Flërovim.
85. "The Runic İnscription On a Golden Bracteat From Mongolia", *Türk Dilleri Araştırmaları*, c. 3, Ankara, 1993. s. 129-131.
86. "Ancient Turkic Ethnical And Political Unions And Their Role in The Turkic Ethnogenesis", Sb. *Altai Religions. Beliefs and Practics*, Budapest, 1992. s. 193-196.
87. "Epische Sujets in den Alttürkischen Runendenkmälern", *Fragen der Mongolischen Heldendichtung*, Teil V, Bonn, 1992. s. 15-34 ("Asiatische Forschungen", Bd. 120).
88. "Das Reich der Tataren in der Zeit vor Çinggis Khan", *CAJ*, vol. 36, 1992, № 1-2. s. 72-83.
89. "Bugut'taki Sogtça Kitabeye Yeni Bir Bakış", *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı. Belleten* 1987. Ankara, 1992. s. 201-241. V soavtorstve s V. A. Livşitsev.
90. "Drevnetyurkskiy Panteon v Kontinuume Tsivilizatsiy Velikoy Stepi", Sb. *Stepi Vostoçnoy Evropı vo Vzaimodeystvii Vostoka i Zapada. Mejdunarodniy Nauçniy Seminar*, Donetsk, 1997. s. 25-28.
91. "Vostoçniy Turkestan i Kagani Ordubalıka", Sb. *Tyurkskiye i Mongolskiye Pismennıye Pamyatniki. Tekstologičeskie i Kulturovedçeskie Aspektı İssledovaniya*. M., "Nauka", 1972. s. 32-35.
92. "Epıçeskiye Syujeti v Drevnetyurkskih Runičeskih Pamyatnikah", j. *Vostok*, RAN, vip. 5, M., 1992. S. 5-17.
93. "O Samonazvanii Hakasov", j. *Etnografiçeskoye Obozreniye*, RAN, M, 1992, vip. 2. s. 59-61.
94. "Kontseptsiya "treh mirov" v Sibirskom Şamanizme (Problemy Genezisa)", Sb. *Şamanizm kak Religiya. Genezis, Rekonstruktsiya, Traditsii*, Yakutsk, 1992. s. 12-14.

95. "Runičeskiye Graffiti iz Priazovya", Sb. *Varia Euroasiatica. Festschrift für Prof. A. Rona-Tas*, Szeged, 1991. s. 111-116.
96. "Political Background of the Old Turkic Religion", Sb. *4-th European Seminar on Central Asian Studies. Bamberg, October 8-12*, Bamberg, 1991. s. 24-25.
97. "Sudjinskaya Nadpis - Unikalniy Pamyatnik Epohi "Kırğızskogo Velikoderjaviya", Sb. *İstočniki po Srednevekovoy İstorii Kırğızstana i Sopredelnuh Oblastey Sredney Azii i Tsentralnoy Azii*, Bışkek, 1991. s. 57-60.
98. "Runičeskaya Nadpis iz Karbana", *İzvestiya SO ANSSSR, İstoriya, Filosofiya i Filologiya*, Novosibirsk, 1991, № 1. s. 61-67. V Soavtorstve s E. P. Matoçkinim.
99. "Drevnetyurkskaya Kultura v Drevneyşih Tyurkskih Tekstah", Sb. *Malovskie Çteniya*, Alma-Ata, "Nauka", 1990. s. 18-24.
100. "Sogdiysı v Tsentralnoy Azii", Sb. *Formirovanie i Razvitie Trass Velikogo Şelkovogo Puti v Tsentralnoy Azii*, Taşkent, "Nauka", 1990. s. 8-13.
101. "Novoye Otkritie Tyurkskih Epigrafičeskih Pamyatnikov v Mongolii", Sb. *Bartoldovskie Çteniya*, vip. IX, M., "Nauka", 1990. s. 82-83.
102. "Drevnetyurkskiye Etnopolitičeskie Obyedineniya i ih Rol v Etnogeneze Sredney Azii i Kazahstana", Sb. *Problemi Etnogeneza i Etničeskey İstorii Narodov Sredney Azii i Kazahstana*, vip. 1, M., "Nauka", 1990. s. 98-104. V soavtorstve s D. Ğ. Savinovim.
103. "An Improved Edition of The Arkhanen Inscription", *Rocznik Orientalistyczny*, t. XLVII, Warszawa, 1990, pt. 1. s. 64-68. V soavtorstve s E. Triyarskim.
104. "Orhon Yazıtlarında Türk Kağan Boylarının Adı", *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı, Belleten*, Ankara, 1990. s. 137-140.
105. "East Turkestan and The Kaghans of Ordubaliq", *AOH*, t. XLII, pt. 2. s. 277-280.
106. "The Date of The Ancient Inscriptions of Semirechie", Sb. *Altaica Osloensia, Proceedings from 32-nd meeting of the PLAC*, Oslo, 1990. s. 219-221.
107. "Ob Odnoy Runičeskey Nadpisi s Gorodişça Altın Asar (Vostoçnoe Priaralye)", *Etničeskaya İstoriya i Traditsionnaya Kultura Narodov Sredney Azii i Kazahstana*, Nukus, 1984. s. 87-97. V soavtorstve s L. M. Levinoy.
108. "Osnovniye Etapy Etnogeneza Kırğızskogo Naroda", Sb. *Tyurkologiya-88. Materialı i Soobşçeniya V-y Vsesoyuznoy Tyurkologičeskey Konferentsii*, Frunze, 1988. s. 42-45.
109. "Drevnetyurkskaya Tsivilizatsiya v Svete Drevneyşih Tyurkskih Tekstov", Sb. *Vzaimodeystviya i Vzaimovliyaniya Tsivilizatsiy i Kultur na Vostoke*, M., "Nauka", 1988. s. 166-167.
110. "Drevnetyurkskaya Kultura", *İnformatsionny Byulleten Mejdunarodnoy Assotsiatsii po İzuçeniyu Kultur Tsentralnoy Azii*, vip. 13, M., "Nauka", 1988. s. 1102-107.
111. "Die Kiptschaken auf den Runischen Denkmälern", *CAJ*, vol. 32, 1988, 1-2. s. 73-90.
112. "K Probleme Opredeleniya Janra Drevnetyurkskih Runičeskih Pamyatnikov", Sb. *Tyurkologiya-88. Materialı i Soobşçeniya V-y Vsesoyuznoy Tyurkologičeskey Konferentsii*, Frunze, 1988. s. 33-34.
113. "O Çokane Valihanove", *Çokan Valihanov i Sovremennost. Sbornik Materialov Vsesoyuznoy Nauçnoy Konferentsii*, Alma-Ata, 1988. s. 292-294.
114. "Devyataya Nadpis s Uyбата", *ST*, 1987, № 1. s. 33-36.

115. "Drevnetyurkskaya Tsivilizatsiya: Diahronicheskie Svyazi i Sinhronicheskiye Aspekti", *ST*, 1987, № 3. s. 58-62.
116. "Ancient Turlic Culture as Presented in Early Turkic Texts", Sb. *Central Asia. Tradition & Change* (Second European Seminar on Central Asian Studies. 7-10 April 1987), London, 1987. s. 34-36.
117. "Tyurko-Sogdiyskiye Svyazi", Sb. *Vzaimodeystviye Koçevih Kultur i Drevnih Tsivilizatsiy. Sovetsko-Frantsuzskiy Simpozium po Arheologii Tsentralnoy Azii i Sosednih Regionov*, Alma-Ata, 1987. s. 169-170.
118. "Drevnetyurkskiye Teksti Kak Istochnik Dlya İstorii Tyurkskoy Kulturi", Sb. *Bartoldovskiye Çteniya-1987*, vip. 8, M., 1987. s. 47-48.
119. "Drevnetyurkskaya Religiya - Problemy Rekonstruktsii i Genezisa", *Informatsionnyy Byulleten Mejdunarodnoy Assotsiatsii po İzuçeniyu Kultur Tsentralnoy Azii*, Spetsialnyy vipusk. M., 1987. s. 45-53.
120. "Nadpis Uygurskogo Bëgyu-Kagana v Severo-Zapadnoy Mongolii", Sb. *Tsentralnaya Aziya. Novie Pamyatniki Pismennosti i İskusstva*, M., "Nauka", 1987. s. 19-37.
121. "Between the Danube and the Caucasus. A Runic İnscription on a Bull-Scull From the Volga Region", Sb. *A Collection of Papers Concerning Oriental Sources*, Budapest, 1987. s. 171-179. V soavtorstve s İ. Vaşari.
122. "Tes Abidesi", *Türk Kültürü Araştırmaları*, Ankara Üniversitesi, Ankara, 1986. s. 151-171.
123. "Kipcsak És Szir. A Kipcsakok Östörnyetéhez", Sb. *Keletkutatas Kiadja a Körösi Csoma Társaság*, Budapest, 1986. s. 22-32.
124. "Gosudar Kitaya" v Bugutskoy Nadpisi", *PP i PİKNV*, vip. HH, ç. 1, M., İzdatelstvo vostochnoy literaturı, 1986. s. 47-49.
125. "Formy Sotsialnoy Zaviçimosti v Gosudarstvah Koçevnikov Tsentralnoy Azii (konets I tis. do n. e.-I tis. n. e.)", Sb. *Rabstvo v Stranah Vostoka v Sredniye Veka*, M., "Nauka", 1986. s. 312-339.
126. "Osnovniye Çerti Sotsialnoy Kulturi Drevnetyurkskih Gosudarstv Tsentralnoy Azii (VI-X vv.)", Sb. *Klassı i Sosloviya v Dokapitalistiçeskih Obşçestvah Azii. Problemy Sotsialnoy Mobilnosti*, M., İn-t Vostokovedeniya AN SSSR - "Nauka", 1986. s. 217-228.
127. "Genetiçeskie Kornı Drevnetyurkskoy Kulturi", Sb. *İstoriko-Kulturnie Kontaktı Narodov Altayskoy Yazıkovoy Obşçnosti*, M., 1986, ç. 1 s. 37-39.
128. "Kipçaki v Runiçeskih Pamyatnikah", Sb. *Turcologica*. K 80-letiyu akademika A.N. Kononova", L., "Nauka", 1986. s. 153-164.
129. "Geknealogiya i Hronologiya Zapadno-Tyurkskih i Tyurgeşskih Kaganov. VI-VIII vekov", Sb. *İz İstorii Dorevolutsionnogo Kirgizstana*, Frunze, "Nauka", 1986. s. 164-170.
130. "İtogi İzuçeniya İstoriiçeskogo Proşlogo Tyurkoyazıçılıh Narodov SSSR", *İzvestiya AN TSSR*, seriya obşçestvennih Nauk, vip. 37, Aşhabad, 1985. s. 3-8, V soavtorstve s S. G. Agadjanovim.
131. "Sotsialnaya Organizatsiya i Duhovnaya Kultura Drevnih Tyurkov", Sb. *Voprosı Sovetskoy Tyurkologii*, Aşhabad, 1985. s. 287-289.
132. "Sotsialnoye Soderjanie Terminov *qul küñ* v Drevnetyurkskih Runiçeskih Pamyatnikah", *PP i PİKNV*, vip. XVIII, 1985. s. 168-170.

133. "Rabı i Rabini v Drevnetyurkskoy Obşçine", Sb. *Drevnyie Kulturi Mongolii*, Novosibirsk, SO AN SSSR, 1985. s. 158-169.
134. "The Tes Inscription of the Uighur Böğü Qaghan", *AOH*, t. 39, 1985, fasc. 1. s. 137-156.
135. "Prabolgarskiy TANGRA i Drevnetyurkskiy Panteon", *Sbornik v Pamyat na prof. Stanço Vaklinov*, Sofiya, 1984. s. 18-22.
136. "Kagan, Begi i Narod v Pamyatnikah Tyurkskoy Runičeskoy Pismennosti", *Učeniye Zapiski Leningr. Gos. Universiteta*, t. 412, seriya vostokovedčeskikh Nauk, vip. 25, L., 1984. s. 143-153.
137. "Drevnetyurkskaya Pismennost i Metodika Otsenki Kulturnogo Kontinuum", *Bartoldovskiye Čteniya*, vip. 7, M., 1984. s. 42-44.
138. "Sovetsko-Mongolskaya Ekspeditsiya v 1982 g.", *AO*, 1982, M., 1984. s. 511-512.
139. "Noviye Epigrafičeskiye Raboti v Mongolii (1969-1976)", Sb. *İstoriya i Kultura Tsentralnoy Azii*, M., "Nauka", 1983. s. 112-133.
140. "Naskalnaya Drevnetyurkskaya Epigrafika v Talasskom Ala-tao", *ST*, 1983, № 3. s. 79-83. V soavtorstve s Ç. O. Djumatulovim.
141. "Tesinskaya Stela. Predvaritelnaya Publikatsiya", *ST*, 1983, № 6. s. 76-90.
142. "The Terkhin Inscription", *AOH*, t. XXXVI, fasc. 1-3, 1983. s. 335-366.
143. "Osnovniye Napravleniya İstoriografičeskoy İnterpretatsii Drevnetyurkskiy Pamyatnikov", Sb. *Po Sledam Pamyatnikov İstorii i Kulturi Kirgizstana*, Frunze, "Nauka", 1982. s. 125-132.
144. "Odinnadtsataya Runičeskaya Nadpis na Kamne-Valune iz Dolini Reki Talas", *ST*, 1982, № 3. s. 86-88. V soavtorstve s Ç. O. Djumatulovim.
145. "İmuşçestvennaya i Sotsialnaya Differentsiatsiya v Drevnetyurkskoy Obşçine", *PP i PİKNV*, vip. XVI, ç. I, M., 1982. s. 92-96.
146. "Sotsialno-Političeskaya Rol Velikih Religiy v Drevnetyurkskom Obşçestve", *Bartoldovskiye Čteniya* 1982, vip. 6, M., 1982. s. 26-28.
147. "İz Drevnetyurkskogo Panteona", *PP i PİKNV*, vip. XV, ç. I, M., 1981. s. 98-100.
148. "O Datirovke Runičeskikh Pamyatnikov Talasa", *Bartoldovskiye Čteniya* 1981, vip. 5, M., 1981. s. 43-44.
149. "Drevniye İzvayaniya v Gobi", Sb. *İskusstvo i Kultura Tsentralnoy Azii* (Gosudarstvennyy muzey iskusstva narodov Vostoka), M., 1981. s. 48-50. V soavtorstve s E. İ. Lubo-Lesničenko.
150. "Panteon Severokavkazskikh Gunnov i yego Svyazi s Mifologiyey Drevnih Tyurkov Tsentralnoy Azii", Sb. *Kulturniye Vzaimosvyazi Narodov Sredney Azii i Kavkaza*, M., Gos. Muzey iskusstva narodov Vostoka, 1981. s. 64-65.
151. "Etnografičeskiye Raboti v Mongolii. 1980", *AO*, M., 1981. s. 487-488.
152. "Mifologičeskiye Syujeti v Drevnetyurkskiy Pamyatnika", *Tyurkologičeskii Sbornik* 1977, M., 1981. s. 117-138.
153. "Die Steinplatten vom Golden See", *Materialia Turcica*, Bd. 5, Bochum, 1981. s. 1-14.
154. "Sovremenniye Problemy İssledovaniya Pamyatnikov Drevnetyurkskoy Pismennosti", *Problemy Sovremennoy Tyurkologii. Materialı 2-oy Vsesoyuznoy Tyurkologičeskoy Konferentsii 27-29. IX. 1976*, Alma-ata, 1980. s. 318-324.

155. "Po Povedu Başkırskey Nahodka", *ST*, 1980, № 2. s. 67-68.
156. "Epigrafiçeskiye Raboti v Mongolii. 1979", *AO*, 1980. s. 486-487.
157. "Epigrafiçeskiye Raboti v Mongolii", *Arheologiyen Sudlal*, Ulaanbaatar, t. IX, 1980. s. 17-33.
158. "Terhinskaya Nadpis. Predvaritel'naya Publikatsiya", *ST*, 1980, № 3. s. 82-95.
159. "Drevnetyurkskaya Nadpis na Kamennom İzvayanii iz Çoyrena", *Stranı i Narodi Vostoka*, vıp. XXII, M., 1980. s. 90-102.
160. "Versiya Drevnetyurkskoy Genealogičeskey Legendı u al-Biruni", Sb. *Srednevekoviy Vostok. İstoriya, Kultura, İstoçnikovedeniye*, M., "Nauka", 1980. s. 158-161.
161. "O Sobstvennosti na Zemlyu v Tyurkskom Kaganate", Sb. *Formı Feodalnoy Zemelnoy Sobstvennosti i Vladeniya na Blijnem i Srednem Vostok*, M., 1979.
162. "Otkritiye i İzuçeniye Drevnetyurkskih i Sogdiyskih Epigrafiçeskih Pamyatnikov Tsentralnoy Azii", Sb. *Arheologiya i Etnografiya Mongolii*, Novosibirsk, SO AN SSSR, 1979. s. 37-60. V soavtorstve s V. A. Livşitsev.
163. "Epigrafiçeskiye Raboti v Mongolii. 1978", *AO*, M., 1979. s. 597-598.
164. "Hazarskaya Nadpis na Amfore s Gorodişça Mayaki", *Sovetskaya Arheologiya*, 1971, № 1. s. 270-275.
165. "Kontsepsiya "Tryoh Mirov" v Drevnetyurkskom Panteone", Sb. *Etnogenez i Etničeskaya İstoriya Tyurkoyazyçnih Narodov Sibiri*, Omsk, 1979. s. 109-112.
166. "Drevnetyurkskaya Mifologiya. K Postanovke Problemi", *PP i PİKNV*, vıp. XIV, 1979. s. 91-96.
167. "Naskalnaya Runičeskaya Nadpis v Kızılkumah", *Polevie İssledovaniya İnstituta Etnografii*, M., 1978. s. 173-174.
168. "Epigrafiçeskiye Raboti v Mongolii. 1978", *AO*, M., 1979. s. 575-576.
169. "Naskalniye Runičeskiye Nadpisi Mongolii. 1. Tes, Gurvaljin-ula, Hangita-had, Hentey", *Tyurkologičeskiy Sbornik*, 1975", M., 1978.
170. "Hram, İzvayaniye i Stela v Drevnetyurkskih Tekstah", *Tyurkologičeskiy Sbornik*. 1974, M., 1978. s. 238-255.
171. "Drevnie Goroda Mongolii", Sb. *Drevnie Goroda. Materialı Vsesoyuznoy Konferentsii*, L., 1977. s. 64-65.
172. "Epigrafiçeskiye Raboti v Mongolii. 1976", *AO*, M., 1977. s. 588-589.
173. "Drevneyşiye Datirovanniye Pamyatniki Yeniseyskoy Runičeskey Pismennosti", Sb. *Yaziki i Toponimiya*, Tomsk, 1976. s. 156-157.
174. "Drevnetyurkskaya Pismennost i İstoriya Kulturnı Tsentralnoy Azii", Sb. *Etničeskiye i İstoriko-Kulturniye Svyazi Tyurkskih Narodov SSSR*, Alma-Ata, 1976. s. 52-54.
175. "Runičeskaya Epigrafika Yujnoy Sibiri. Naskalniye Nadpisi Tepseye i Turana", *ST*, 1976, № 1. s. 66-70.
176. "Epigrafiçeskiye İssledovaniya v Mongolii. 1975", *AO*, M., 1976. s. 580.
177. "Einige Probleme der Geschichte der Alttürkischen Kultur Zentralasiens", *Altorientalische Forschungen*, Bd. II, Berlin, 1975. s. 119-128.
178. "Steli Zolotogo Ozero", Sb. *Turcologica: K Semidesyatiletıyu Akademika A. N. Kononova*, L., 1976. s. 258-267.

179. "L'interprétation du mot Bediz Dans les Inscriptions Runiques", Sb. *Hungaro-Turcica Studies in honour of Julius Németh*, Budapest, 1976. s. 51-54.
180. "O Genetiçeskih Kornyah Drevnetyurkskoy Kulturi", Sb. *Finno-Ugorskiye Narodi i Vostok*, Tartu, 1975. s. 36-38.
181. "Runiçeskiye Nadpisi Kurgana Arjan-2", Sb. *Pervobitnaya Arheologiya Sibiri*, L., 1975. s. 184-185.
182. "O Sobstvennosti na Zemlyu v Tyurkskom Kaganate", *Bartoldovskiye Çteniya*, vip. II, M., 1975. s. 20-22.
183. "Bronzovoe Zerkalo iz Vostoçnogo Turkestana s Runiçesкой Nadpisyu", *Soobşçeniya Gos. Ermitaja*, L., 1974. s. 45-48. V soavtorstve s E. N. Lubo-Lesniçenko.
184. "Hram, İzvayanie i Stela v Drevnetyurkskom Pogrebalnom Obryade. Svidetelstva Runiçeskih Tekstov", *PP i PİKNV*, vip. H, 1974. s. 67-71.
185. "V. V. Bartol'd i Nekotoriye Problemy Tyurkologii", *Bartoldovskiye Çteniya*, vip. I, M., 1974. s. 34-36.
186. "Epigrafiçeskiye İssledovaniya na Verhnem Enisee 1973", *AO*, 1974. s. 208.
187. "Epigrafiçeskiye Raboty Sayano-Tuvinskoy Ekspeditsii. 1972", *AO*, 1973. s. 218.
188. "Runiçeskaya Nadpis Yir-Sayır", *ST*, 1973, № 2. s. 104-109. V soavtorstve s D. D. Vasil'evim.
189. "Runiçeskiye Nadpisi Kanyona Eniseya", *Uçeniye Zapiski Tuvinskogo Nauçno-İssledovatel'skogo İnstituta Yazıka, Literaturı i İstorii*, t. XVI, Kızıl, 1973. s. 228-231.
190. "Moneta s Runiçesкой Nadpisyu iz Mongolii", *Tyurkologiçeskiy Sbornik. 1972*, M., 1973. s. 334-338.
191. "Runiçeskaya Nadpis na Zerkale iz Verhnego Priirtıſya", *Tyurkologiçeskiy Sbornik. 1972*, M., 1973. s. 306-315.
192. "Drevnetyurkskaya Pismennost i Kultura Narodov Tsentralnoy Azii", *Tyurkologiçeskiy Sbornik. 1972*, M., 1973. s. 254-264.
193. "Rol Sogdiytsev v Ekonomiçesкой Jizni Tyurkskogo i Uygurskogo Kaganatov", *PP i PİKNV*, vip. IX, 1973. s. 19-22.
194. "Runiçeskiye Nadpisi Hemçikbooma", *PP i PİKNV*, vip. VIII, 1972. s. 27-29.
195. "Epoha Mahmuda Kaşgarskogo", *ST*, 1972, № 1. s. 18-23.
196. "V.V. Radlov i İstoriko-Etnografiçeskoye İzuçeniye Tyurkskih Narodov", *Tyurkologiçeskiy Sbornik. 1971*, M., 1972. s. 20-31. V soavtorstve s S. İ. Vaynşteynom.
197. "Une Inscription Inédite Turque Et Sogdienne: La Stèle De Sevrey (Gobi Méridionale)", *Journal Asiatique*, t. 259, 1972. s. 11-20. V soavtorstve s V. A. Livşitsev.
198. "The Sogdian Inscription of Bugut Revised", *AOH*, t. XXVI, 1972, fasc. 1. s. 63-102. V soavtorstve s V. A. Livşitsev.
199. "Runiçeskaya Nadpis iz Vostoçnoy Gobi", *Studia Turcica*, Budapest, 1971. s. 249-258/
200. "Sogdiyskaya Nadpis iz Buguta", *Stranı i Narodu Vostoka*, t. H. M., 1971. s. 121-146. V soavtorstve s V. A. Livşitsev.
201. "Sevreyskiy Kamen", *ST*, 1971, № 3. s. 106-112. V soavtorstve s V. A. Livşitsev.

202. "Runičeskaya Nadpis v Ulug-Hemskom Rayone", *Učeniye Zapiski Tuvinskogo Naučno-İssledovatel'skogo İnstituta Yazıkı, Literaturı i İstorii*, t. HV, 1971. s. 245-249. V soavtorstve s İ. Ü. Sambu.
203. "Timirsugskaya Runičeskaya Nadpis", *PP i PİKNV*, vıp. VII, M., 1971. s. 19-21.
204. "Epoha "Kutadgu bilig", *ST*, 1970, № 4, s. 82-86.
205. "Ob İzüçenii Drevneuygurskih Pamyatnikov v SSSR", *İssledovaniya po Uyğurskomu Yazıku*, t. 2, Alma-Ata, AN KazSSR, 1970. s. 54-57.
206. "İzüçeniye İstorii Tyurkskih Narodov v AN SSSR", *Tyurkologičeskiy Sbornik*. 1970, M., 1970. s. 148-162. V soavtorstve s V. A. Romodinim.
207. "Drevnetyurkskaya Runičeskaya Epigrafika: İtogi i Perspektivi İzüçeniya", *PP i PİKNV*, vıp. VI, 1970. s. 83-85.
208. "Runičeskaya Nadpis na kamennom izvayanii iz Çoyrena", *PP i PİKNV*, vıp. V, 1969. s. 46-47.
209. "Nadpisi Tepseya", *PP i PİKNV*, vıp. 4. 1968. s. 18-20.
210. "Ton'yukuk - Aşide Yuan'çjen'", *Tyurkologičeskiy Sbornik*. K Şestidesyatiletıyu A. N. Kononova. M., 1966. s. 202-205.
211. "Nadpis ili Olen? (Po povodu odnoy publikatsii)", *Narodı Azii i Afriki* 1966, № 2. s. 131-133. V soavtorstve s M. P. Gryaznovim.
212. "Problemi Ranney İstorii Plemen Turk (Aşina)", *Sb. Novoye v Sovetskoy Arheologii*, M., 1966. s. 171-178.
213. "K Voprosu o Proishojdenii Drevnetyurkskoy Runičeskoy Pismennosti", *PP i PİKNV*, vıp. I, 1965. s. 46-47.
214. "Drevneyşyeye Upominaniye Slavyan v Nijnem Povoljye", *Sb. Vostoçniye İstoçniki po İstorii Narodov Yugo-Vostoçnoy i Tsentralnoy Evropı*, M., 1964. s. 16-18.
215. "Po Povodu İnterpretatsii Ulankomskoy Nadpisi", *Sovetskaya Arheologiya*, 1963, № 4. s. 292-293.
216. "K İstoriografiçeskoy Otsenke Ulankomskoy Nadpisi", *Epigrafika Vostoka*, t. XIV, L., 1961. s. 26-28.
217. "Sogdiytsı v Tsentralnoy Azii", *Epigrafika Vostoka*, t. XIV, L., 1961. s. 29-31.
218. "Arheologiçeskiye Razvedki v Tsentralnih Kara-Kuman", *Sb. Problemi Neftegazonosnosti Sredney Azii*, vıp. 2, M.-L., 1961. s. 286-292. V soavtorstve s A. P. Okladnikovim.
219. "Jaxartes-Syr-Darja", *CAJ*, vol. VI, 1966, № 1. s. 24-26.
220. "Orta Asya Milletlerinin Araplara Karşı Mücadelelerine Dair (Orhun Yazıtlarına Göre)", *Türk Tarih Kurumu. Belleten*, t. XXVI, 1961, № 104. s. 763-776.
221. "Sur les Colonies Sogdiennes de l'Haute Asie", *Ural-Altaische Jarbücher*, Wiesbaden, Bd. XXXIII, 1961, № 1-2. s. 95-99.
222. "K Voprosu o Podlinnosti Drevnetyurkskoy Nadpisi s İmenem Çingiz-Hana", *Problemi Vostokovedeniya*, 1960, № 1. s. 173-175.
223. "Titul Sogdiyskogo Vlastetelya v Drevnetyurkskom Tekste", *Problemi Vostokovedeniya*, 1960, № 6. s. 133-135.
224. "Sogdiytsı v Semireçye", *Sovetskaya Etnografiya*, 1959, № 1. s. 7-11.

225. "Drevnetyurkskaya Runičeskaya Nadpis na Bronzovom Perstne iz Ferganı", *Trudi İn-ta İstorii, Arheologii i Etnografii AN Tadjikskoy SSR*, t. 103, Duşanbe, 1959.s. 167-168.
226. "İstoriko-Kulturnoye Znaçeniye Sudjinskoy Nadpisi", *Problemy Vostokovedeniya*. 1959, № 5. s. 162-169.
227. "Ob İspolzovanii Geofizičeskikh Metodov v Arheologičeskoy Razvedke", *Sovetskaya Arheologiya*, 1958, № 4. s. 215-218.
228. "A Propos Des Mots Soyd Berçeker Bukaraq Ulys De L'inscription De Kül Tëgin", *CAJ*, t. III, 1958, № 4. s. 245-251.
229. "İz İstorii Borbı Narodov Sredney Azii Protiv Arabov (po Runičeskim Tekstam)", *Epigrafika Vostoka*, t. IX, L., 1954. s. 55-64.
230. "Orhon Abidelerinde Kengünün Karmi-yer Adı", *Türk Tarih Kurumu. Belleten*, Ankara, t. XVIII, 1954, № 69. s. 89-104.
231. "Yaksart - Sır-Darya", *Sovetskaya Etnografiya*, 1953, № 3. s. 189-190.
232. "Kangyuyskaya Etnotoponimika v Orhonskih Tekstah", *Sovetskaya Etnografiya*, 1951, № 3. s. 56-73.

III Tenkitler ve Hâl Tercümeleri

233. "Orient. Almanah". Vıp. 2-3, SPb., 1998, *Etnografičeskoye Obozreniye*, 2001, № 4. s. 147-149. V soavtorstve s A. A. Burkinim.
234. "İ. V. Pyankov. Srednyaya Aziya v Antiçnoy Geografičeskoy Traditsii", M., *RAN*, 1997, *CAJ*, vol. 44, 2000, pt. 2. s. 321-323.
235. "P. Zieme. Altun Yaruq Sudur und das erste Buch. Berlin, 1996", *MO*, vol. 3, 1997, № 1. s. 66-68.
236. "L. Yu. Tuguşeva. Uygurskaya Versiya Biografii Syuan Tszyana M. 1995". "Nauka", *MO*, vol. I, 1995, № 2. s. 68-69.
237. "R. G. Kuzeev. Narodı Srednego Povoljya i Yujnogo Urala. M. "Nauka", 1992, *CAJ*, vol. 39, 1995. s. 317-321.
238. "K Semidesyatiletıyu Akademika A. N. Kononova", *İzvestiya AN SSSR. Seriya Literaturı i Yazıka*, t. 35. 1976, № 5. s. 477-478.
239. "Turcica", t. VII, Paris, 1975, *CT*, 1976, № 5. s. 90-92. V soavtorstve s İ. E. Fadeevoy.
240. "Turcica", t. IV, Paris, 1974 // *CT*, 1976, № 2. S. 107-109. V soavtorstve s İ. E. Fadeevoy.
241. "K. Ş. Şaniyazov. K Etničeskoy İstorii Uzbekskogo Naroda. Taşkent, 1974", *ST*, 1975, № 4. s. 106-108. V soavtorstve s T. İ. Sultanovim.
242. "Turcica", t. II, Paris, 1972, *CT*, 1974, № 1. s. 101-103. V soavtorstve s N. A. Dulinoy.
243. "Ser Djerar Kloson", *CT*, 1974, № 5. s. 115-116. V soavtorstve s A. N. Kononovim.
244. "S.M. Abramzon. Kirgızı. M.-L., 1972", *CT*, 1973, № 1. s. 120-122. V soavtorstve s K.K. Yudahinim.
245. "İstoriya Tuvı. T. I-II. M., "Nauka", 1964", *Voprosı İstorii*, 1965, № 8. s. 159-163. V soavtorstve s R. F. İtsom.
246. "Liu Mau-tsai. Die chinesischen Nachrichten zur Gechichte der Ost-Tütken. Bd. I-II. Wiesbaden, 1958", *Ural-Altäische Jahrbücher*, Bd/ XXXIV, Hf. 1-2, 1962. s. 155-156.

247. "Philologiae Turcicae Fundamenta", t. I. Wiesbaden, 1959", *Problema Vostokovedeniya*, 1960, № 6. s. 194-195.

**III. Hazırlayan, Takdim ve Yorum. Sorumlu Redaktör, Redaksiyon
IV. Kurulu Başkanlığı.**

248. *Tyurkologičeskiy Sbornik. 2002.* "Rossiya i Tyurkskiy Mir". M., *Vostochnaya Literatura. 2003.* 415 s. Sostavitel i predsedatel redkollegii S. G. Klyastorniy.
249. *Tyurkologičeskiy Sbornik. 2001.* "Zolotaya Orda i yeyo Nasledie". M., *Vostochnaya literatura. 2002,* 302 s. Sostavitel i predsedatel redkollegii. S. G. Klyastorniy.
250. T.İ. Sultanov. *Na Beloy Koşme. Potomki Çingiz-Hana.* Alma-Ata, 2001. 273 s. Otvetstvenniy redaktor i avtor predisloviya (S. 5-12) S. G. Klyastorniy.
251. *Mongolica.* K 750-letiyu "Sokrovennogo Skazaniya". M., "Nauka". 1993, 363 s. Sostavitel, zam. predsedatelya redkollegii, avtor predisloviya (S. 3-6) S. G. Klyastorniy.
252. S.İ. Vaynşteyn. *Mir Koçevnikov Tsentralnoy Azii.* M. "Nauka". 1991, 295 s. Otv. redaktor. S. G. Klyastorniy.
253. *Turcologica.* "K vosmidesyatiletii Akademika A. N. Kononova." L. "Nauka", 1986, 301 s. Sostavitel', otv. redaktor. S. G. Klyastorniy.
254. *Zarubejnaya Tyurkologiya.* T. 1. M., "Nauka", 1986, 383 s. Sostavitel i avtor predisloviya (S. 3-10) S.G. Klyastorniy.
255. *Mongolica.* "Pamyati Akademika B. Ya. Vladimirtsova." M., "Nauka", 1986. 301 s. Sostavitel i Çlen Redkollegii S. G. Klyastorniy.
256. M.H. Abuseitova. *Kazahskoye Hanstvo vo Vtoroy Polovine XVI veka.* Alma-Ata, 1985. 103 s. Otvetstvenniy redaktor S. G. Klyastorniy.
257. D.D. Vasilyev. *Korpus Tyurkskih Runičeskih Pamyatnikov Basseyna Eniseya.* L., "Nauka", 1983, 125 s. Otv. redaktor S.G. Klyastorniy.
258. *Turcologica.* "K Semidesyatiletii Akademika A.N. Kononova." L., "Nauka", 1976, 364 s. Otv. redaktor i sostavitel S.G. Klyastorniy.
259. S.İ. Vaynşteyn. *İstoričeskaya Etnografiya Tuvintsev. Problemy Koçevogo Hozyaystva.* M., "Nauka", 1972. Otv. redaktor S. G. Klyastorniy.
260. D. Kara. *Knigi Mongolskih Koçevnikov.* M., "Nauka", 1972. Otv. redaktor S. G. Klyastorniy.
261. *Tyurkologičeskiy Sbornik.* "K Şestidesyatiletii Akademika A.N. Kononova. M.," "Nauka", 1966, 276 s. Sostavitel i otv. redaktor S. G. Klyastorniy.

Çeviren ve hazırlayan: İlmira RAGİBOVA